

Bakgrund

Halmstad gymnasieskolas utvecklingsplan innehåller begreppet inkludering. För Kattegattgymnasiet innebär det bl.a. att skapa en gemenskap där alla har en självklar plats med en god social och pedagogisk lärmiljö.

Frågeställning

Hur väl upplever eleverna att lärarna skapar en tillgänglig lärmiljö på de högskoleförberedande programmen?

Genomförande

- 3 gruppintervjuer
- 21 elever
- NA, EK, TE i årskurs 2
- Kattegattgymnasiet

Resultat

Lärare skapar en pedagogiskt och socialt tillgänglig lärmiljö genom att:

- ge flera och olika möjligheter att lyckas
- ha en variation i undervisningen
- vara engagerade
- visa ömsesidig respekt
- skapa personliga relationer

Eleverna anser att majoriteten av lärarna gör det, men i olika utsträckning. Det finns variationer som är bundna till lärare och ämne.

Engagerade lärare ger alla möjligheter att lyckas

Slutsats

Kattegattgymnasiet har en god pedagogisk lärmiljö, med utvecklingsmöjligheter som är bundna till lärare och ämne.

Hur bidrar detta till att minska gapet?

Ett ökat engagemang och relationsbyggande är motivationsdrivande enligt eleverna och forskare. Det ökar elevernas prestationer ¹.

Vägar framåt – nästa steg

Öka lärares insikt om deras centrala värde för eleverna och särskilt vikten av varje enskild lärares engagemang och relationsbyggande².

Den pedagogiska lärmiljön kan utvecklas genom ökad samordning (prov, rimliga krav i en helhetskontext) samt en stärkt koppling mellan undervisning och framtida arbetsliv/studier.

Skapa en forskningsanknuten och fördjupad samsyn kring lärarens sociala betydelse för eleven.

Författare

Malin Edefors – Kungsbacka
Agneta Gärtner – Kungsbacka
Solveig Lagerhall – Halmstad

Peter Nylander – Halmstad
Andreas Ottosson – Laholm
Malin Öhrling – Varberg

Referenser

1. Hattie John (2009) *Visible Learning*. London: Routledge.
2. Andersson Helena (2015) Artikel: *Elevenengagemang i årskurs 7 ur Från idé till praxis – vägar till inkluderande lärmiljöer i 12 svenska kommuner*.

Utbildningsinsats – hur organisera för bäst effekt?

Forskningsfrågan:

”Hur upplever en skolas pedagoger att en riktad utbildningsinsats har påverkat deras undervisningspraktik?

Bakgrund:

Utvecklingsinsats bedrivs på en grundskola utifrån ett identifierat behov. Insatsen består av två delar:

.Bearbetning av gemensam litteratur. *”Effektiv undervisning”*

.Skolverkets kompetensutveckling
”Specialpedagogik för lärande”

Genomförande:

Kvalitativa halvstrukturerade fokusgruppsintervjuer med lärare

Fyra grupper med fem-sju personer i varje.

En och en halv timme/grupp.

Slutsats:

Beprövad erfarenhet har mött vetenskaplig grund och lärarna upplever att detta har påverkat deras undervisningspraktik genom att:

.De har blivit stärkta i sin yrkesroll

.De har fått nya metoder

.Utbildningsinsatsen har bidragit till kollegial samverkan.

Hur bidrar detta till att ”minska gapet”?

Den kollegiala utvecklingsinsatsen kan ha bidragit till ett ökat metodval och en utveckling av lärarrollen på skolan. En ökad medvetenhet kring olika metoders inverkan på undervisningen kan leda till att elevernas prestationer ökar och på så sätt minskas gapet mellan barns/elevs kapacitet och det vi lyckas få dem att prestera.

Vägar framåt—Nästa steg

Fortsatt kollegialt lärande inför nästa läsår med fokus på extra anpassningar och åtgärdsprogram samt betyg och bedömning. Ta med resultatet av FGTE i hur insatsen ska organiseras.

Resultat:

Pedagogerna upplever följande förändringar i sin undervisningspraktik:

.Använder sig av fler verktyg i sin undervisning – formativa metoder och metoder som ökar tillgängligheten i lärmiljön.

.Ökat gemensamt förhållningssätt – samsyn, bemötande, gemensamma arbetsstrukturer, förståelse för de olika stadiernas arbete och personlig utveckling.

.Ökat kollegialt lärande.

.Fortbildningsinsatserna visar på en utveckling men ett behov av fortsatt arbete för att ge en bestående förändring.

Lärdomar:

Tydlig struktur och syfte kring utvecklingsinsatser är viktiga förutsättningar för att insatsen ska bli framgångsrik.

Vad som är lärarens upplevelse kontra det faktiska resultatet i undervisningen borde beforskas.

Viktigt med möjlighet till reflektionstid under kollegiala träffar.

Pedagogisk tillgänglig lärmiljö

- en intervjustudie med lärare om sambandet mellan pedagogisk tillgänglig lärmiljö och elevers lärande.

Ann-Karin Aspemyr, Kungälv, Eva Bolmstedt, Halmstad
Mikael Jacobsson, Kungälv, Helena Kjellström, Halmstad
Annelie Kolsmyr, Halmstad, Lars Kyllergård, Varberg
Harena Michael, Laholm, Linda Rosén, Kungälv, Nils Thulin, Laholm

Bakgrund

En uppföljning på förra årets forskningsfråga i Kungälv kommun som fokuserade på elevers upplevelser av sina förutsättningar för lärande utifrån tillgänglig lärmiljö.

Genomförande

Semistrukturerade gruppintervjuer med 14 gymnasielärare.

Frågeställning:

Vilka framgångsrika strategier i undervisningen används för att leda och stimulera alla elevers lärande?

Resultat, strategier för att uppnå;

Studiero	Goda relationer	Lektionsstruktur
Väl förberedda lektioner med konkret syfte	Se och bekräfta alla elever	Tydlig och intresseväckande start på lektionen
Tydligt ledarskap	Ha positiva förväntningar	Skriva på tavlan: syfte, vad, när, hur och med vem
Individanpassning och feedback	Visa engagemang, intresse och att man tycker om eleverna som individer och grupp	Förutsägbart, förankrade lektionsplaneringar
Medveten elevplacering i klassrummet	Samtal även i informella sammanhang	Korta genomgångar och variation
Förankrade ordningsregler kring exempelvis mobiler	Elevinflytande	En röd tråd, anknytning till tidigare lektioner
	Trygghet och ”Vi-känsla”	

Slutsats—hur bidrar detta till att minska gapet?

Resultatet visar att för att nå en pedagogisk tillgänglig lärmiljö och minska gapet mellan elevers kapacitet och det vi lyckas få dem att prestera krävs engagerade och strukturerade lärare med en förmåga att skapa goda relationer i klassrummet.

Vägar framåt—nästa steg

Utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet skapa samsyn genom kollegialt lärande i form av öppen dialog eller strukturerade samtal kring tillgänglig lärmiljö.

Bakgrund

Elevhälsoteamet upplever att lärare och teamet har olika förväntningar på gemensamt samarbete.

Hur kan arbetet mellan EHT och arbetslaget utvecklas för att främja elevernas lärande och välmående?

Främjande elevhälsoarbete?

Genomförande

Förstudie, enkätundersökning
Gruppintervjuer, semistrukturerade frågor
Två intervjugrupper, 12 lärare

Resultat

Lärarna upplever att

- Nuvarande samarbete med elevhälsoteamet fungerar bra.
- Välmående är viktigt för lärande överlag.
- Klasskonferensen är grunden för samarbete.

Lärarna har svårt att se samarbete lärare- elevhälsoteam i främjande syfte och vad det skulle innebära.

Lärarna menar att bristen på tid utgör ett hinder för ytterligare samarbete.

Slutsats / Analys

Lärarna ser elevhälsoteamets arbete som åtgärdande och benämner inte arbete som "främjande". Här ser vi en "kunskapslucka".

Vägar framåt – nästa steg?

Samsyn kring elevhälsoteamets uppdrag i det gemensamma elevhälsoarbetet behöver utvecklas.

Samsyn kring begreppsförståelse behöver utvecklas.

**VARBERGS
KOMMUN**

Referenser

Hartman, J. (2004). *Vetenskapligt tänkande från kunskapsteori till metodteori*. Lund: Studentlitteratur.

Marcella Wallgren (2015) *Elevhälsans stödjande funktion – en intervjustudie med lärare*. Stockholms universitet. Examensarbete 15p.

Skollagen (2010)

Guvå, G. (2014). Elevhälsans retorik och praktik. Hämtad 2015-10-15 från www.skolverket.se/elevhalsa

Skolan behöver arbeta för att anpassa lärmiljön såväl fysiskt som socialt och pedagogiskt för att nå högre delaktighet för alla elever. Eleverna behöver stödstrukturer som är konkreta och tydliga. (Östlund 2018) Ett sätt är att använda visuella stöd i undervisningen. Med visuella stöd menar vi i denna undersökning exempelvis:

- Visuell förstärkning.
- Använda föremål, bilder, tecken eller symboler.
- Underlättar kommunikationen. (SPSM)

Urval:

- Hagaskolan F-9, Varberg
- 21 klasser
- 2 enheter, 2 rektorer

Genomförande:

- 35 strukturerade observationer i början av lektioner.
- Olika klasser i teoretiska och praktisk-estetiska ämnen.
- Dokumentation i direkt avslutning till lektionsstart.

Frågeställning:

“HUR ANVÄNDER LÄRAREN VISUELLA STÖD VID STARTEN AV EN LEKTION?”

Författare: Richard Walfridsson, Ingela Wiss-Altinell, Fredrik Dagvik, Magnus Göransson, Elisabet Teghult

Resultat:

- **Visuellt stöd på de teoretiska lektionerna sker till viss del genom att använda tavlan eller projektorn och då i form av att ange start- och stopptid och vad lektionen ska innehålla.**
- **Vid de praktiska lektionerna var det inte lika tydligt men förekom i form av exempelvis visning av föremål.**

FGTE - Hur minskar vi gapet mellan elevers kapacitet och det vi lyckas få dem att prestera?

Vi anser att det visuella stödet utvecklas och belyses på skolan, kan vi öka fler elevers möjlighet att öka sin delaktighet i undervisningen. Då tar de större möjlighet att utveckla sitt lärandepotential.

Lärdomar

- Vikten med en gemensam struktur oavsett lärare eller ämne.
- Alla systematiska stödjande strukturer är viktiga för att skapa en inkluderande lärmiljö.

Referenser:

Tre texter om specialpedagogik och lärande
Daniel Östlund
Specialpedagogiska rapporter och notiser från
Högskolan Kristianstad. Volym 14, Nr 2, 2018

Östlund, D., Thimgren P., (2015) Från idé till praxis
Vägar till inkluderande lärmiljöer i tolv svenska
kommuner, 2015:2 – Forskarnas rapport
Ifous (Innovation, forskning och utveckling i skola
och förskola) och Malmö Högskola
"Stödjande strukturer och aktiviteter",

Hur fångar vi barns tankar och idéer genom dokumentation?

Bakgrund:

”Varbergs förskolor och skolor skall ligga i framkant för att utveckla undervisningen så att barn och elever stärks i sitt lärande och når kunskapskraven” (*Mål för Barn och Utbildningsnämnden, Varbergs Kommun*).

Genomförande:

- Videoobservationer av aktiviteter med förskollärare.
- Intervju med förskollärare.
- Innehållsanalys.

Resultat:

- Dokumentation av systematisk karaktär saknas.
- Sporadisk dokumentation förekommer i form av anteckningar, blogg och whiteboard,
- Förskollärarna beskriver att de oftast ”fångar stunden” och har det i minnet.
- I de vardagliga situationerna synliggörs barns lärande till viss del pedagog-barn.
- Barns progression saknas i dokumentationen.

Slutsats:

Det viktigaste är att man får en förståelse kring resultatet av dokumentationen i syfte att skapa en utvecklande utbildning för barnen.

Hur bidrar detta till att ”minska gapet”? När förskollärare dokumenterar utbildningen kontinuerligt med hjälp av verktyg, utvecklas undervisningen så att barn stärks i sitt lärande.

Vägar framåt:

Förskollärare behöver bättre förutsättningar för reflektion och planering, i form av egen planeringstid och en tydligare struktur på gemensam planeringstid samt kunskap om ”verktyg” kring dokumentationen

BIG QUESTION!

Can you kill a goat by staring at it?

BAKGRUND

No one left behind.

För att skapa förutsättningar för alla elevers lärande har vi studerat hur kollaborativt lärande¹ sker med hjälp av SOLE-metoden².

Vi har träffat åtta elever i fokussamtal kring motivation, lärande och delakultur.

RESULTAT

Vilka förutsättningar för ett kollaborativt lärande ger SOLE-metoden?

SOLE-metoden ger förutsättningar för kollaborativt lärande genom:

- Öppen fråga utan rätta svar
- Ömsesidigt beroende mellan elever för lärandet
- Lärarens stödjande roll
- Tydliga spelregler

Förväntan på delaktighet
Eleverorganiserade grupper
Tidsbegränsat, 15-20 min.
Magpie-ing
EPA

SLUTSATS

Hur kan vi minska gapet mellan elevers kapacitet och det vi lyckas få dem att prestera?

Det kollaborativa lärandet genom SOLE-metoden minskar gapet genom:

- Minskad känsla av stress
- Ökad social samhörighet och en trygghet/tillit i gruppen
- Medvetenhet om varandra som resurs
- Ökad motivation och ökat lärande

FORSKNINGSFRÅGA

Vilka förutsättningar för ett kollaborativt lärande ger SOLE-metoden?

Läraren "...ger inte rätt svar, säger inte att "Det är fel", utan ger oss hjälp att tänka i andra banor."

"Det är skönt att ha rätt, men inte farligt att ha fel."

"Eftersom det inte är en press, så lär vi oss bättre."

"Om man inte har varit med och bidragit så känner man att man har lärt sig nåt, om man har bidragit så är det ens egen kunskap som framkommit på tavlan"

"Gruppindelningen blir bättre när vi väljer själva, man vågar prata mer i en grupp man är trygg med."

"bra när vi elever kan olika saker, någon är bra på engelska och någon annan kan ämnet"

Referenser

1. Frykedal, Karin Forslund (2008). Elevers tillvägagångssätt vid grupparbete.
2. Mitra, Sugata, Crawley, Emma (2014). *Effectiveness of Self-Organised Learning by Children: Gateshead Experiments*

VÄGAR FRAMÅT

Fördjupa kunskapen om betydelsen för lärandet genom:

- Öppen fråga utan rätta svar
- Elevernas egna ansvar inom tydliga spelregler
- Elevernas ömsesidiga beroende för lärandet
- Variationens betydelse – eleverna uppskattar SOLE men menar att de inte önskar att varje lektion ska innehålla SOLE, de vill värna variationen

”EN GO KÄNSLA I MAGEN” - OM VÄLMÅENDE I KLASSRUMMET

Anna Selldén, Lars Nilsson, Lina Prytz, Lotta Fornell, Ann-Charlotte Eriksson, Liselott Eklund, Lisa Jönsson, Anton Svensson

Bakgrund och forskningsfråga

Arbetet har utgått från elevernas upplevelse av välmående och rektorernas utvecklingsarbete på Osbecksgymnasiet. I frågor som rör måluppfyllelse och resultat har årets arbete tagit avstamp i elevernas berättelser. Tidigare forskning (Lilja (2013), Hansson (2012)) belyser och bekräftar vårt resultat.

Hur upplever elever att lärare skapar välmående i klassrummet?

Genomförande och urval

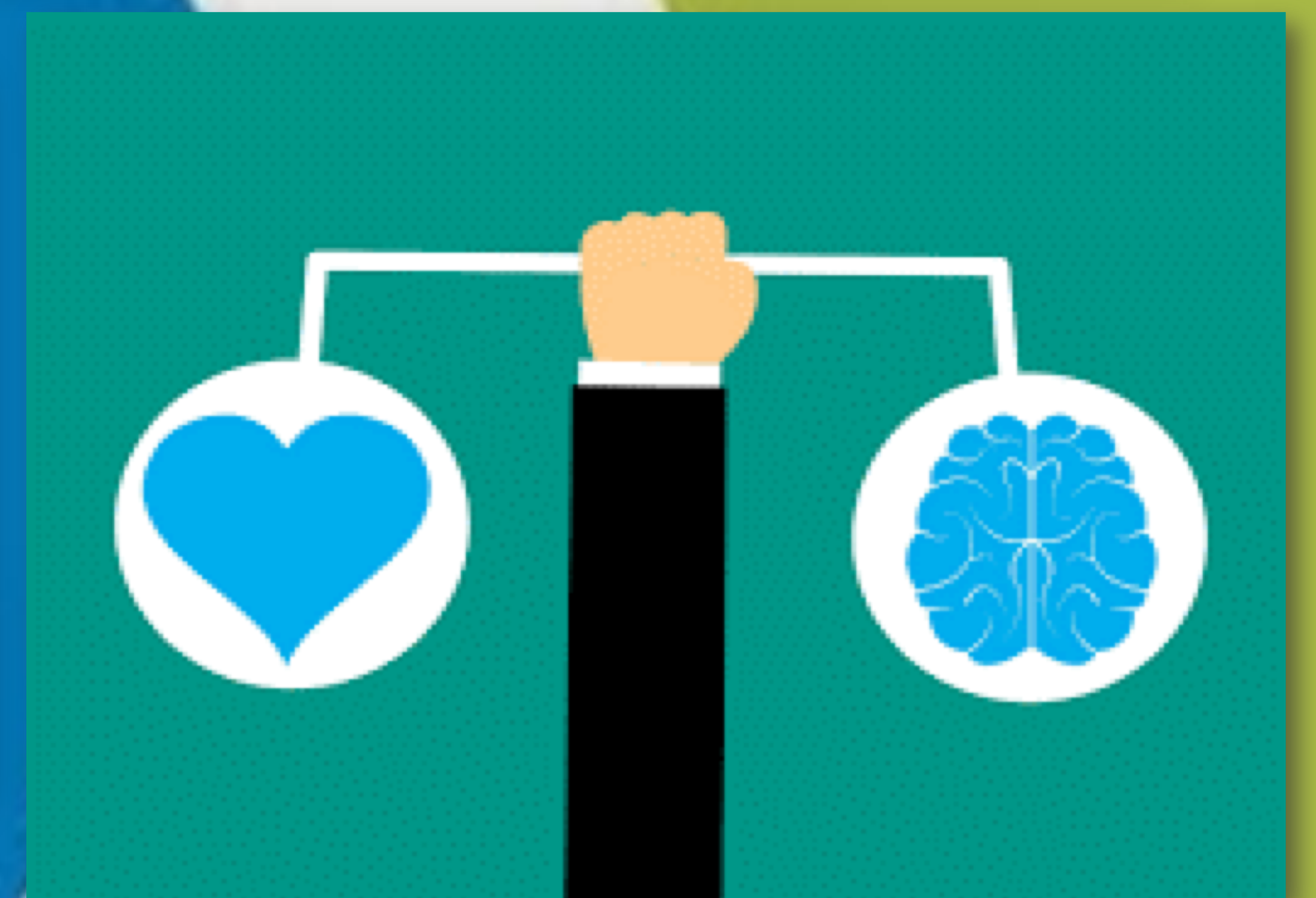
- Grupptervjuer.
- 29 elever från årskurs 1 i tre grupper.
- Grupptervjuerna genomfördes av FGTE-representanter, Osbecksgymnasiets kritiska vänner.

Resultat

Välmående i klassrummet uppnås genom att lärare skapar goda relationer.
+
Genom att arbeta likvärdigt med skolans lärplattform skapas struktur och trygghet.
+
Önskan om en ökad sammanhållning.

Slutsats

Elever på Osbecksgymnasiet uttrycker en önskan om tydlighet i undervisningen och positiva lärare som ger individuell återkoppling kring lärandet. Då mår eleverna bra och upplever en känsla av välmående.

Vägar framåt

Implementera ett gemensamt arbetssätt och skapa gemensamma rutiner kring handhavandet av digital lärplattform.

Förväntan om hållbart lärande och ökad måluppfyllelse måste botten i arbetet kring respektfulla relationer – både i mötet mellan lärare/elev och mellan olika grupper av unga och vuxna på skolan.

Hur kan vi minska gapet?

Eleverna upplever att bra relationer, gemensamma rutiner och strukturer skapar välmående i klassrummet.

Sociala relationer mellan lärare och elever och mellan eleverna har betydelse för elevernas prestationer och för en undervisning som utvecklar och stödjer alla.

Lärdomar

En gemensam elevsyn skapar likvärdiga förutsättningar för elever att nå sin fulla potential och ger ökat välmående för elever i klassrummet.

Vi tror att vi arbetar likvärdigt men här finns förbättringspotential.

Integration – mellan olika delar/sidor på skolan.

Referenser

Lilja, Annika (2013). *Förtroendefulla relationer mellan lärare och elev*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet, 2013

Hansson, Susanne (2012). *Den nödvändiga osäkerheten, elevers perspektiv på respekt i relationer i skolan*. Diss. Karlstad: Karlstads universitet, 2012

Skolverket (2006). *Lusten och möjligheten*. Rapport 282.

”100 ÅR – 100 TÅRTOR”

Bakgrund

Vårdarna i Kungsbacka har i sin praktik reflekterat kring vad det kan innebära att undervisa på offentliga mötesplatser och på så vis närma sig målen inom demokrati i linje med läroplansmålen för förskolan.

Genomförande

- Fokusgruppsintervjuer
- Medarbetare på två förskolor
- Ljudupptagning samt löpande anteckningar

FORSKNINGSFRÅGA

Vad ser vi för hinder och möjligheter med att arbeta med offentliga mötesplatser i förskolan?

Resultat

Möjligheter

- Möten, människor-samhälle-hela läroplanen
- Pedagogers medvetenhet, förståelse-arbetsglädje
- Meningsfulla sammanhang

Hinder

- Säkerhet
- Pedagogers oro
- Organisation

Slutsats/Minska gapet

Offentliga mötesplatser kan ses som en kompletterande arena till förskolans miljöer, för att ge baren de bästa förutsättningarna till lärande i meningsfulla sammanhang.

Nästa steg

Bygga broar, förskola-grundskola.

Kungsbacka

Källor

C Calman I Lundegård Barns meningsskapande i ett projekt om biologisk mångfald och ekologi 11 (1) (2015) Nordina (s 73-76)
Delaktighet som värdering och pedagogik INGRID PRAMLING SAMUELSSON SONJA SHERIDAN Institutionen för pedagogik och didaktik, Göteborgs universitet
Nordisk barnhageforskning 2012 Att skapa platser i naturmiljöer i en I Ur och skur-förskola- bidrar till att ge platser identitet Ångsgård Pedagogisk Forskning i Sverige 2003 årg 8 nr 1-2 s 70-84 issn 1401-6788
Skolverket
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/forskning/demokratiforan-i-forskolan-for-individen-eller-kollektivet>

Hur ser pedagogernas språkstödjande arbete ut i mellanrummen?

Bakgrund

- Gemensam plan för språkutveckling.
- Riktad kompetensutveckling.

Resultat

- I förskolans verksamhet använde man övervägande språkdusch som språkstöd.
- De andra språkstödjande strategierna behöver stärkas i mellanrummen.
- Pedagogernas förhållningssätt och undervisningsbegreppet behöver diskuteras för att skapa en samsyn.

Genomförande

- Observationer utifrån fyra språkstödjande strategier; språkdusch, kopplingar, alternativ kommunikation samt skriftspråk.
- 3 förskolor i olika delar av kommunen.
- Inomhusmiljö.
- 12 avdelningar.

Hur bidrar detta till att minska "gapet"?

- En långsiktig gemensam plan för det språkutvecklande arbetet. Ger alla barn förutsättningar för lärande och utveckling.

Vägar framåt-nästa steg
Att skapa förutsättningar för kollegialt lärande.

Slutsats

Utifrån resultatet kan mellanrummen ses som ett bra tillfälle att bedriva spontanundervisning i ett för barnet meningsfullt sammanhang för att lärandet ska integreras under hela dagen.

Referenser:

Barbro Bruce, mfl., Språklig sårbarhet i förskola och skola, Barnet, språket och pedagogiken

Martina Norling, Förskolan – en arena för social språkmiljö och språkliga processer

Barbara A. Wasik, Jill L.Jacobi-Vessels, Word Play: Scaffolding Language Development Through Child – Directed Play

Av:

Ewa Pyk, Helene Mathisson, Magdalena Sällström, Jessica Gullqvist, Marie Dall, Lisa Klinga, Carina Gren Fredriksson och Malin Mauritzson

RESULTAT

- Kollegiala samtal**
- Bättre samtal
 - Behov av dialog

- Styrkor och utvecklingsområden**
- Rikta undervisning till bestämda mål
 - Vilka mål behöver större fokus

- Tid och prioritering**
- Olika förutsättning
 - Önskan om mer reflektionstid

- Spegling till huvudman**
- Något som ska skickas in
 - Huvudman gör analyser

Bakgrund:

Verktuget självskattning används i Halmstads kommun för att förskollärare ska skatta sin undervisning i förhållande till läroplanens mål

Slutsats: Om förskollärare får tydliga förutsättningar att besvara skattningen och om resultatet används både på enheten och hos huvudmannen är det större chans att skattningen leder till att målpuppfyllelsen ökar

Författare: Katarina Andersson, Yvonne Bergh Bengtsson, Lisbeth Hindgren, Tina Hultman och Kent Roslund

Hur förhåller sig förskolläraren till verktuget självskattning av läroplanens mål?

Om självskattningens resultat används i verksamheten kan det bidra till att samtliga läroplanmål blir levande i undervisningen.....

...minskar gapet.

Då får barnen möjlighet till mer likvärdig undervisning

Lärdomar:

Även med få intervjuer kan man få syn på väldigt mycket

Genomförande:
Intervjuer med förskolläraren om självskattningen

Referenser: Eva Forsberg(2014) Utbildningens bedömningskulturer i granskningens tidevarv. Utbildning, demokrati, tidskrift för didaktik och utbildningspolitik vol 3, sid 53-76
Rönnerman, Karing & Olin, Annette (2013): Kvalitetsarbete i förskolan belyst genom tre ledningsnivåer, Pedagogisk tidskrift i Sverige, org 18, nr 3-4, sid 176-196